

Új beruházások állami támogatása Magyarországon a koronavírus járvány alatt

A Versenyképesség Növelő Támogatási Program ágazati és területi vonatkozásai

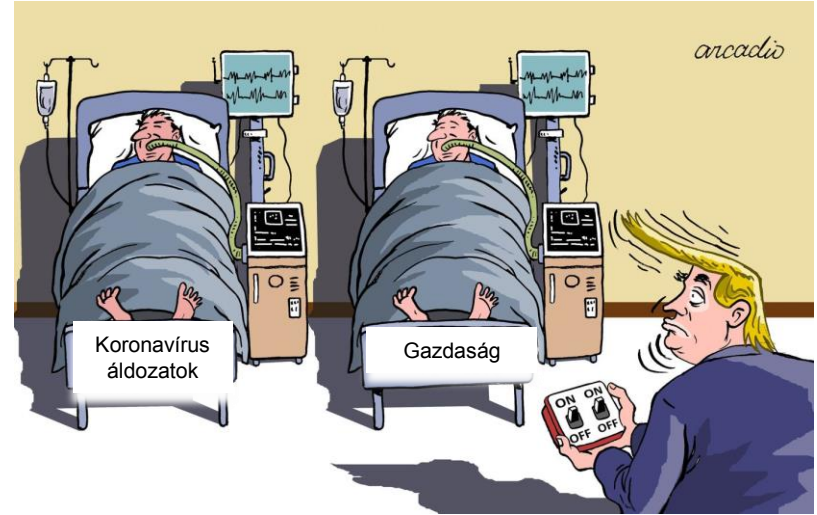
Medve-Bálint Gergő

*Társadalomtudományi Kutatóközpont és
Budapesti Corvinus Egyetem*

XIX. MRTT Vándorgyűlés, Budapesti Corvinus Egyetem
2021. november 4-5.

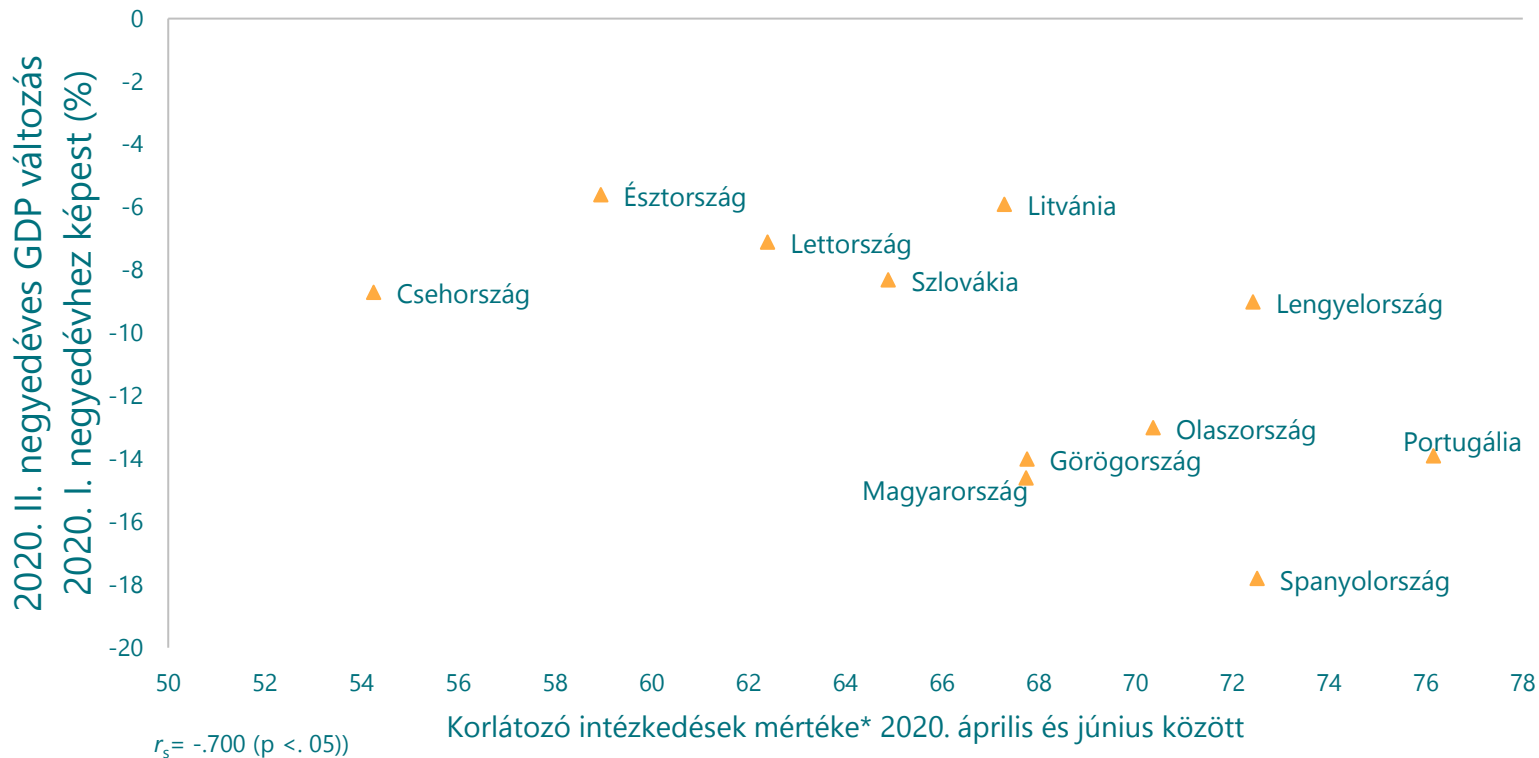
A válság előidézője és kezelője: az állam

- a koronavírus járvány: közegészségügyi ↔ gazdasági megfontolások
- az állami korlátozó intézkedések gerjesztik a gazdasági visszaesést

- a válságkezelő gazdasági intézkedések a negatív hatásokat próbálják ellensúlyozni

A korlátozások mértéke és a gazdasági visszaesés közötti kapcsolat Kelet- és Dél-Európában (2020. II. negyedév)

Forrás: ourworldindata.org és Eurostat

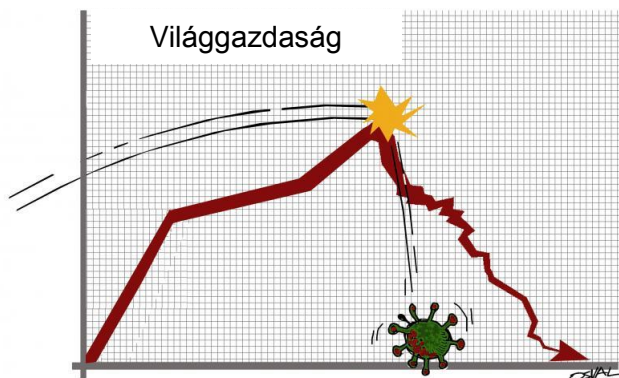
* Oxford COVID-19 Stringency Index (<https://ourworldindata.org/grapher/covid-stringency-index>)

Koronavírus válság: az állami támogatásokat szabályozó európai uniós jogszabályok átmeneti lazítása, felfüggesztése

2020. március 19. - Az Európai Bizottság kiadja a 2020/C 91 I/01 számú közleményt az Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi COVID-19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából:

„Tekintettel az uniós költségvetés korlátozott méretére, a fő válasz a tagállamok nemzeti költségvetéseiből fog származni”

Az Európai Bizottság átmenetileg felfüggeszti az állami támogatásokra vonatkozó korlátozásokat → szinte minden támogatási csomagot jóváhagy

Kutatási kérdés:

Hogyan használta ki a magyar kormány az uniós állami támogatási szabályok fellazítását?

Kik részesültek támogatásban a Versenyképesség Növelő Támogatási Program révén, milyen területi, ágazati és tulajdonlási mintázatot mutatnak a kedvezményezettek?

Miért érdekes a Versenyképesség Növelő Támogatási Program?

- Csak közép- és nagyvállalatok számára volt elérhető
- Csak új beruházásra lehetett támogatást igényelni → várhatóan a legjobb pénzügyi helyzetben lévő cégek
- Vajon a kedvezményezettek a **magyar gazdaság strukturális adottságait**, vagyis a **külföldi tőke dominanciája – függő piacgazdaság** (Nölke és Vliegenthart 2009; Bohle és Greskovits 2012; 2019; Ban és Adascalitei 2020; Bohle és Regan 2021 stb.) vagy a kormány hazai tulajdonú vállalkozásokat erősíteni igyekvő szándékát tükrözik (**gazdasági nacionalizmus**, Scheiring 2020; Sebők és Jaspers 2021; Varga 2021; Bluhm és Varga 2020 stb.)?

Rendelet	Tartalom	Költségvetés
1156/2020. (IV. 15.) Korm. határozat	a Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében a koronavírus-járvány következtében szükségessé vált versenyképesség-növelő támogatási intézkedésekről	50 milliárd HUF
7/2020. (IV. 16.) KKM rendelet	közép- vagy nagyvállalkozás veheti igénybe, új beruházásra (középvállalat: min. 150 000 EUR beruházás, max. támogatás 800 ezer EUR; nagyvállalat: max. támogatás a COVID-19 miatt elszenvedett kár mértékéig)	
1213/2020. (V. 13.) Korm. határozat	Keretösszeg megemlése	50 milliárd HUF
1282/2020. (VI. 3.) Korm. határozat	Keretösszeg megemlése	69,33 milliárd HUF
1367/2020. (VII. 4.) Korm. határozat	Keretösszeg megemlése	50 milliárd HUF
1816/2020. (XI. 18.) Korm. határozat	Keretösszeg megemlése	2,513 milliárd HUF
1826/2020. (XI. 19.) Korm. határozat	Keretösszeg megemlése	70 milliárd HUF

Teljes költségvetés 2020-ban: 291,84 milliárd HUF

Nyilvánosan elérhető adatok szerint:

Támogatott projektek: 828 beruházás (a KKM által publikált adatok szerint), összesen 790 kedvezményezett cég

Összes kiosztott támogatás: 241,51 milliárd HUF

Beruházások értéke: 562,13 milliárd HUF (támogatási intenzitás: 42,96 %)

A támogatott vállalatok jellemzői tulajdonlás és vállalatméret szerint

	cégek száma	nettó árbevétel 2019-ben (mrd HUF)	munkahelyek száma	beruházási érték (mrd HUF)	támogatás (mrd HUF)	részesedés az összes támogatásból (%)	egy munkahelyre jutó állami támogatás (m HUF)
hazai középvállalat	522	1 868,71	43 112	247,97	118,97	49,35 %	2,759
hazai nagyvállalat	50	801,13	25 379	35,92	15,15	6,29 %	0,597
külföldi középvállalat	129	988,43	14 937	69,89	31,13	12,91 %	2,084
külföldi nagyvállalat	89	11 612,01	84 757	207,20	75,80	31,45 %	0,894
Összesen	790	15 270,28	168 185	560,98	241,05		1,433

forrás: KKM és OPTEN adatok alapján saját számítás

A Versenyképesség Növelő Támogatási Program kedvezményezettjeinek ágazati megoszlása vállalatméret és tulajdonlás szerint

ágazat	cégek száma				beruházási érték			
	hazai közép-vállalat	hazai nagy-vállalat	külföldi közép-vállalat	külföldi nagy-vállalat	hazai közép-vállalat, mrd HUF	hazai nagy-vállalat, mrd HUF	külföldi közép-vállalat, mrd HUF	külföldi nagy-vállalat, mrd HUF
élelmiszeripar	70	8	13	10	34.15	4.26	6.20	8.19
fémmegmunkálás	62	6	21	10	29.33	7.41	11.53	18.04
vegyipar	43	3	18	9	19.13	1.58	8.86	23.36
könnyűipar	40	6	9	3	18.64	3.98	3.93	1.53
gépipar	42	7	27	46	20.07	5.56	15.40	146.60
építőipar	61	4	5	0	29.44	1.98	2.87	-
szolgáltatások (MHÉ)	49	1	16	5	22.07	0.65	7.42	2.53
szolgáltatások (AHÉ)	155	15	20	6	75.14	10.50	13.68	6.96
Összesen	522	50	129	89	247.97	35.92	69.89	207.20

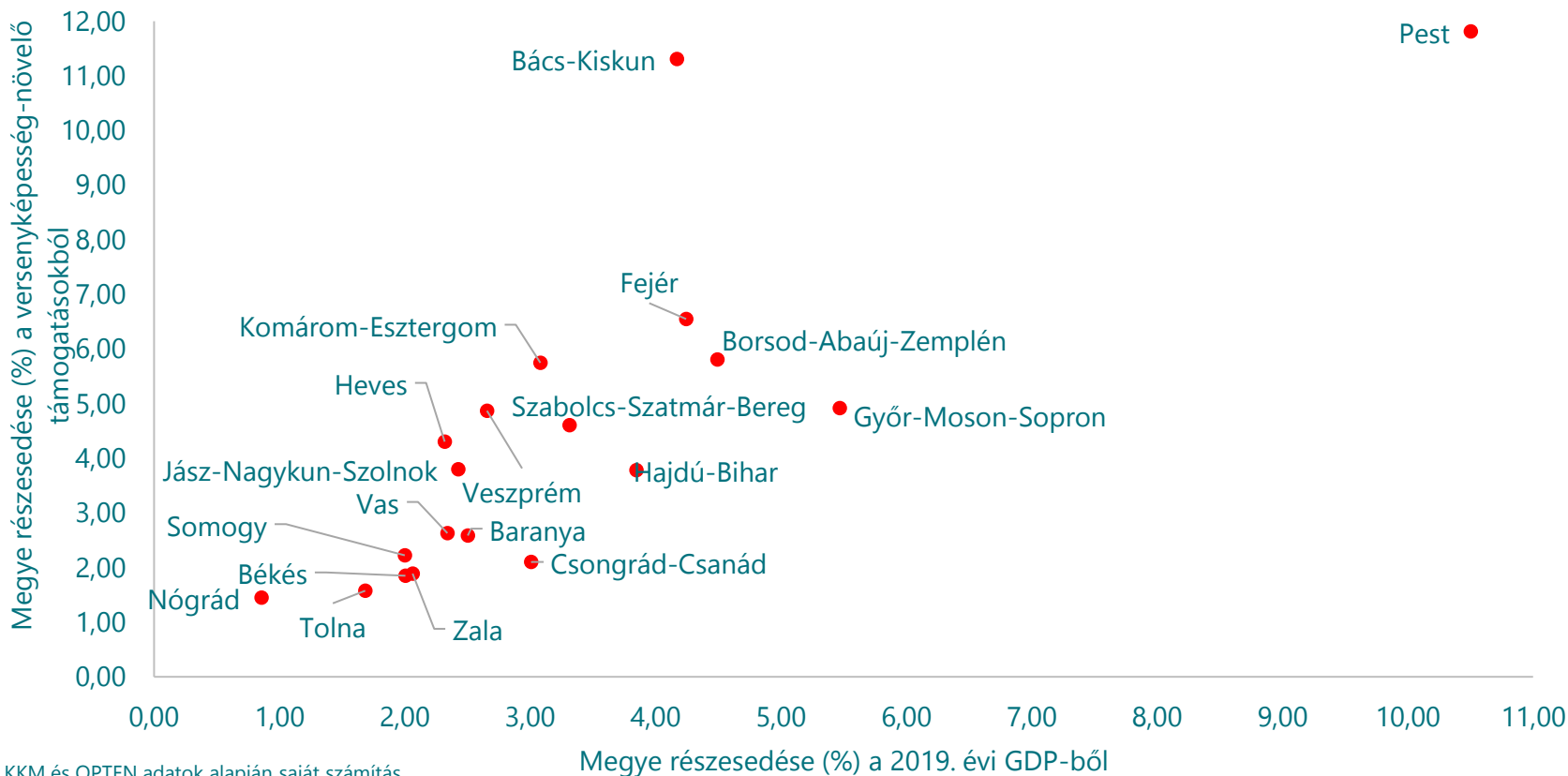
forrás: KKM és OPTEN adatok alapján saját számítás

A 15 legtöbb támogatást elnyerő vállalat néhány jellemzője

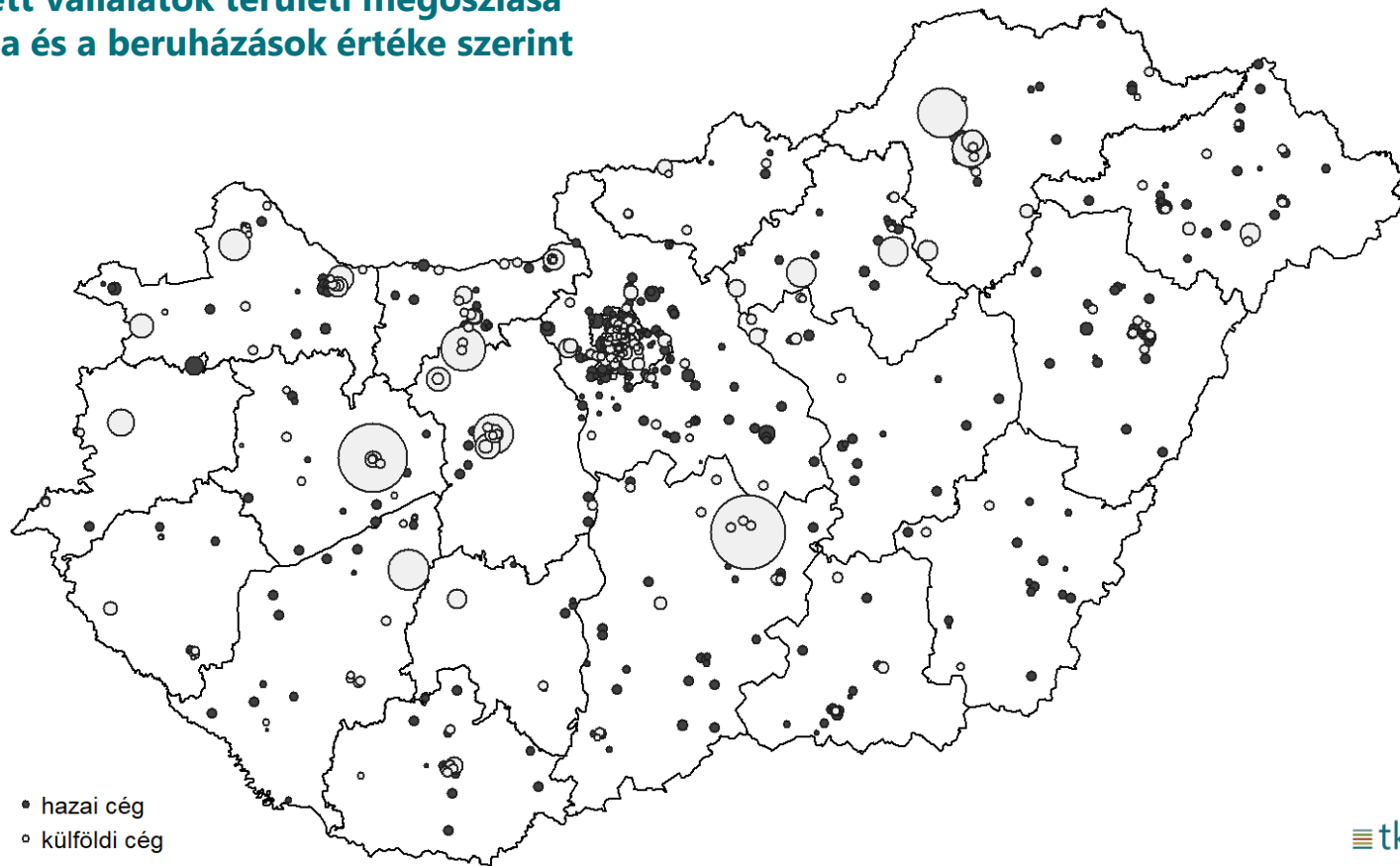
Vállalat neve	Beruházási érték (mrd HUF)	Támogatás (mrd HUF)	támogatási szerződések száma	Megtartott munkahelyek száma	nettó árbevétel 2019-ben (mrd HUF)	végző tulajdonos országa	ágazat	Egy munkahelyre jutó támogatás (m HUF)
Mercedes-Benz	30.88	15.04	1	4401	1218.5	Németország	gépipar	3.42
Continental	26.16	7.96	3	4112	329.0	Németország	gépipar	1.94
BorgWarner	11.47	4.32	4	1303	195.7	USA	gépipar	3.31
Flextronics	9.42	3.93	2	1390	889.0	Szingapúr	gépipar	2.83
Howmet-Köfém	9.03	3.16	1	554	246.8	USA	fémmegmunkálás	5.70
Robert Bosch Energy and Body Systems	7.36	2.42	2	2605	311.2	Németország	gépipar	0.93
SMR Automotive	5.66	2.12	1	2911	235.0	Németország	gépipar	0.73
TDK	4.14	1.86	1	2126	79.3	Japán	gépipar	0.88
Apollo Tyres	4.98	1.74	2	822	48.8	India	vegyipar	2.12
BorsodChem	13.54	1.63	2	2925	466.6	Kína	vegyipar	0.56
Robert Bosch Automotive Steering	4.99	1.56	1	1015	191.7	Németország	gépipar	1.54
SOF-11 SB	3.20	1.50	1	148	6.8	USA	szolgáltatások	10.14
Sumitomo (SEWS)	3.38	1.24	2	573	49.8	Japán	gépipar	2.17
Audi	3.75	1.20	1	658	2829.6	Németország	gépipar	1.82
Denso	3.45	1.14	1	547	216.8	Japán	gépipar	2.08

forrás: KKM és OPTEN adatok alapján saját számítás

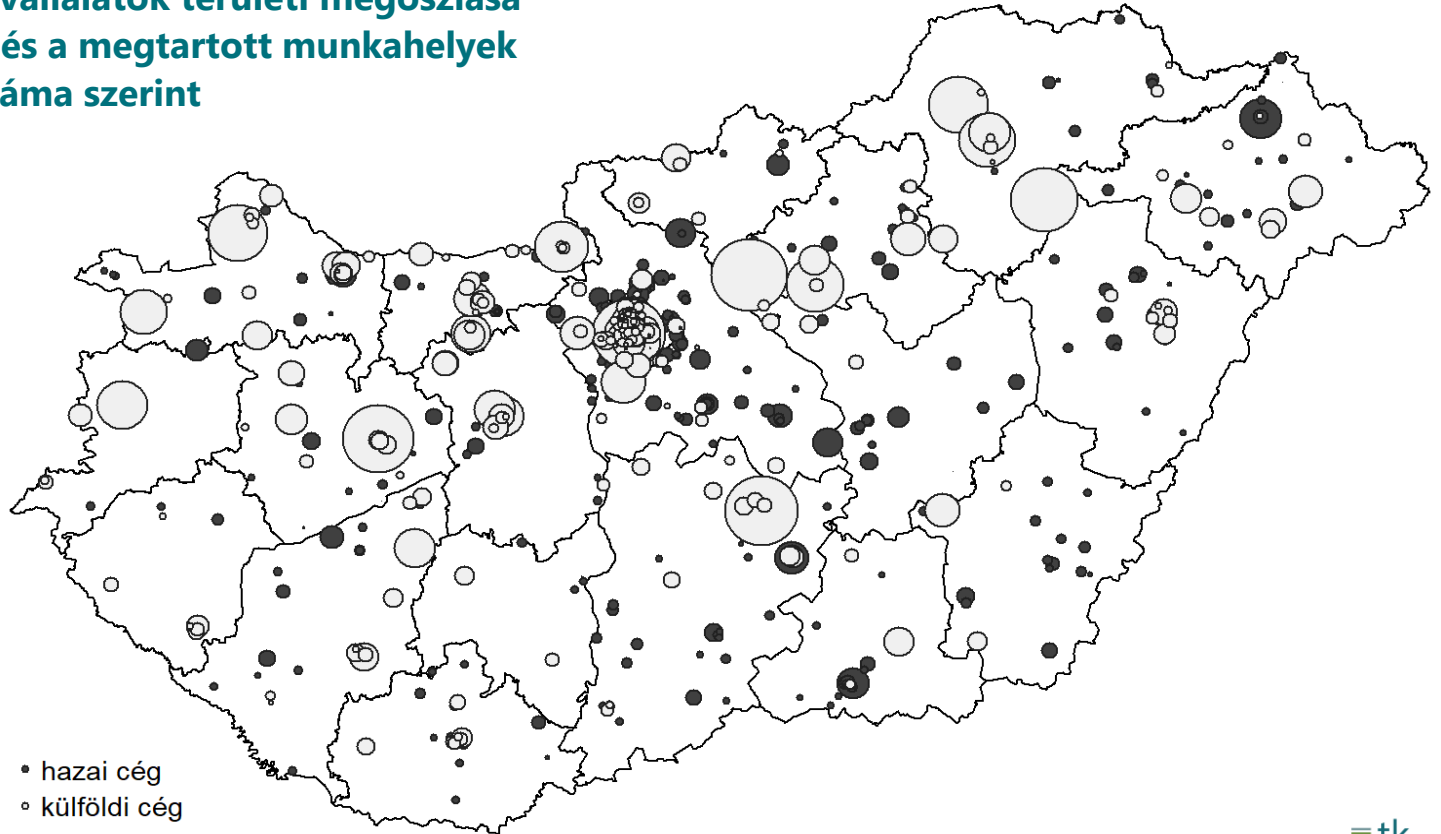
Megyei gazdasági erő 2019-ben és a versenyképesség-növelő támogatásokból való részesedés

A kedvezményezett vállalatok területi megoszlása a tulajdonlás típusa és a beruházások értéke szerint

A kedvezményezett vállalatok területi megoszlása a tulajdonlás típusa és a megtartott munkahelyek száma szerint

Élveztek-e előnyt a külföldi tulajdonú vállalatok a támogatások osztásánál?

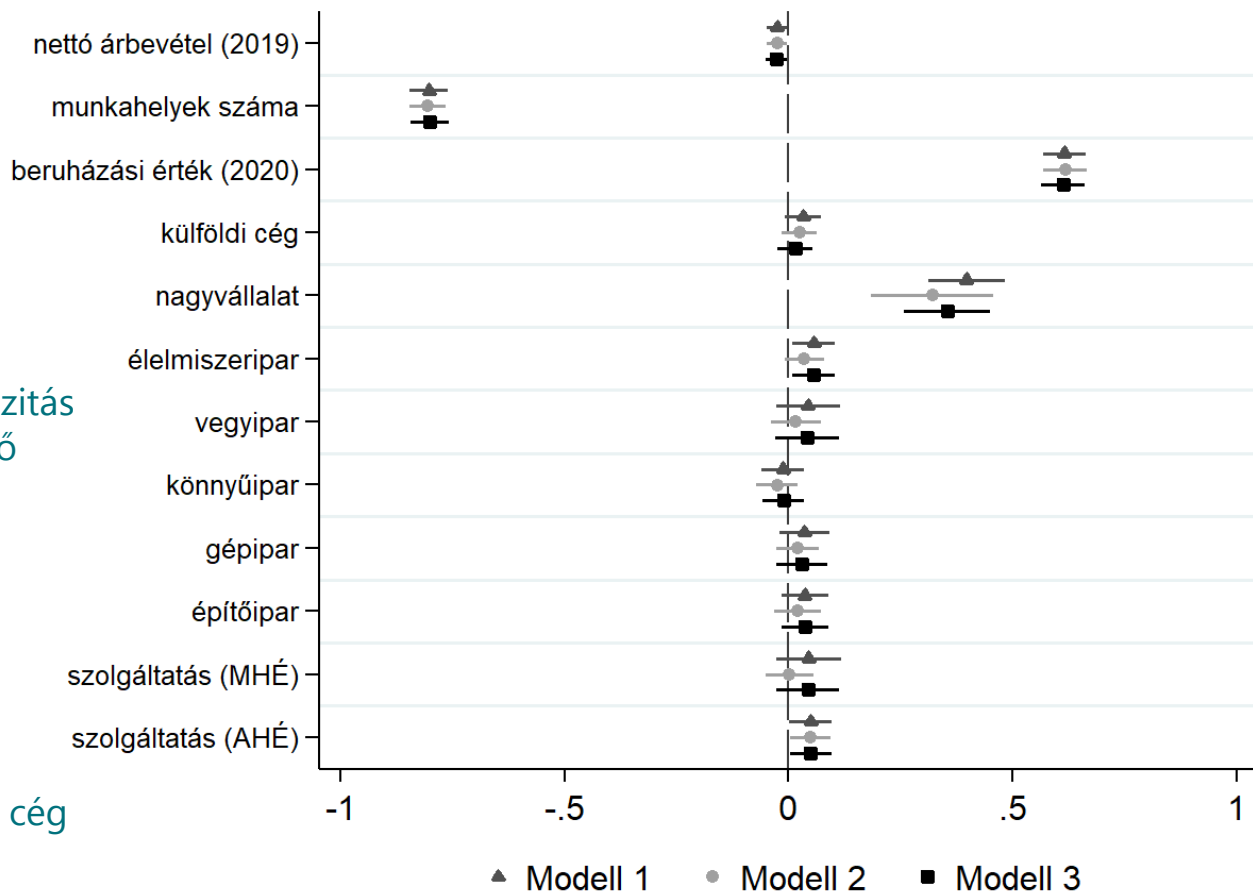
függő változó: támogatás intenzitás (egy megtartott munkahelyre eső támogatás)

ágazati referencia csoport: fémmegmunkálás

interakciós hatások:

2. modell: nagyvállalat##ágazat

3. modell: nagyvállalat##külföldi cég

Konklúzió

A Versenyképesség Növelő Támogatások kedvezményezettjei tükrözik a magyar gazdaság strukturális jellemzőit:

- gépipar relatív túlsúlya (ezen belül külföldi tulajdonú vállalatok dominanciája)
- kevés hazai tulajdonú nagyvállalat a kedvezményezettek között
- ágazati koncentráció jellemző az ipari központokban
- területi egyenlőtlenségeket várhatóan nem csökkentik a támogatások
- külföldi tulajdonú cégek nem élveztek előnyt a támogatásoknál, de a nagyvállalatok igen

Köszönöm a figyelmet!

Medve-Balint.Gergo@tk.hu
gergo.medvebalint@uni-corvinus.hu